

Kockázatot jelentő hatóanyagok azonosítása egy krónikus belgyógyászati osztályon

Juhász Klaudia¹, Bor Andrea¹, Gyalai Boglárka², Horváth István László², Süle András¹

¹Péterfy KH-Rendelőintézet és Manninger Jenő Országos Traumatológiai Intézet, Budapest

²Semmelweis Egyetem, Budapest

BEVEZETÉS

- Számos gyógyszer alkalmazása az idős emberek terápiájában veszélyekkel járhat. Ezen kockázatok csökkentését, az idős betegek gyógyszerelésének pozitív irányú javítását célozzák meg a különböző PIM (**Potentially Inappropriate Medications**) listák létrehozásával.
- 2015-ben nyolc európai ország szakértői csoportjának közreműködésével létrehozták az EU(7)-PIM listát.

CÉLKITŰZÉS

- a klinikai gyógyszerészi intervenciók pontok kijelölése

MÓDSZER

Vizsgálat típusa:

- retrospektív kutatás

Minta:

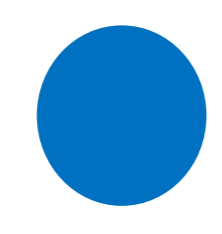

- 225 beteg gyógyszeranamnézisének vizsgálata a Péterfy kórház II. sz. krónikus belgyógyászati osztályán 2018. július-2019. január között

Feldolgozás:

- Potenciálisan nem megfelelő gyógyszerek azonosítása EU(7)-PIM lista (2015) alapján.
- További adatelemzés: demográfia, polifarmácia (n≥5), krónikusan szedett gyógyszeres szám, ATC kód szerinti besorolás.

EREDMÉNY

Demográfia

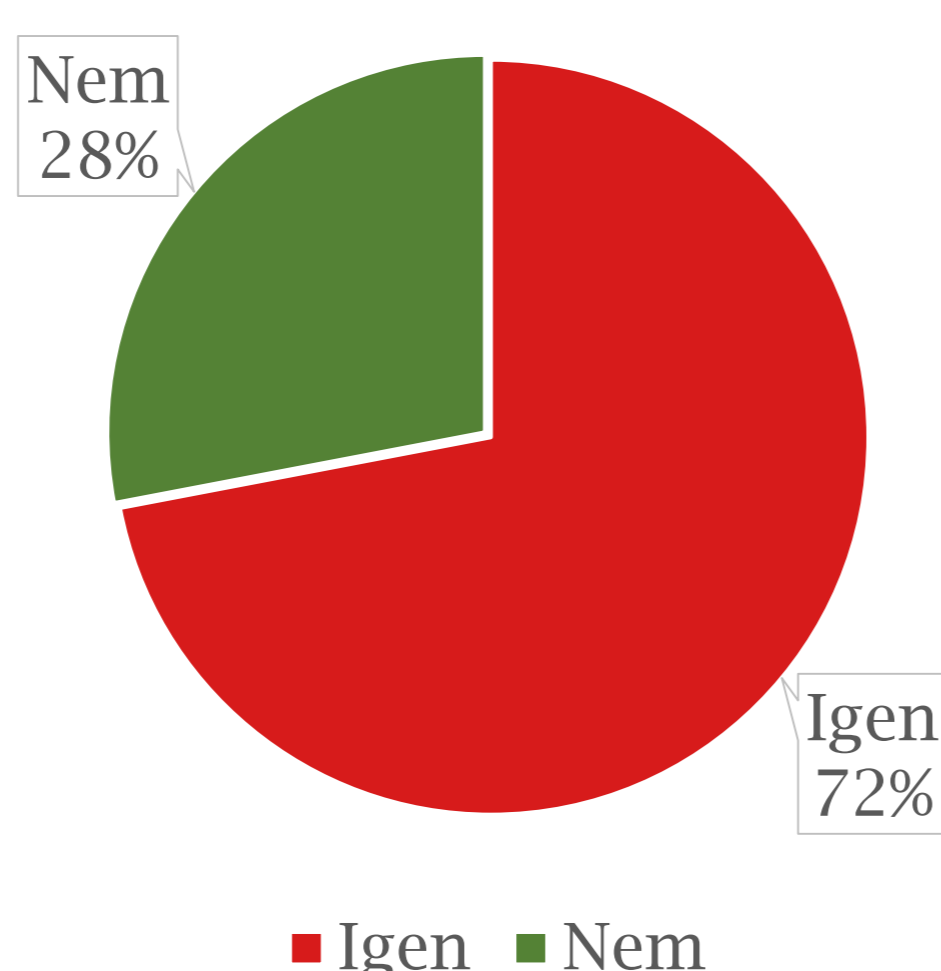
Beteg (fő)	181		44
Átlagéletkor (év) (P=0,054)	73,4 (SD±12,8)		82,5 (SD±10,4)

- Az átlagéletkor az osztályon 80,7 (SD±11,4) évnek adódott. Összesen 202 (89,8 %) beteg volt 65 évesnél idősebb. A legfiatalabb **43** éves férfi, a legidősebb **106** éves női beteg volt.

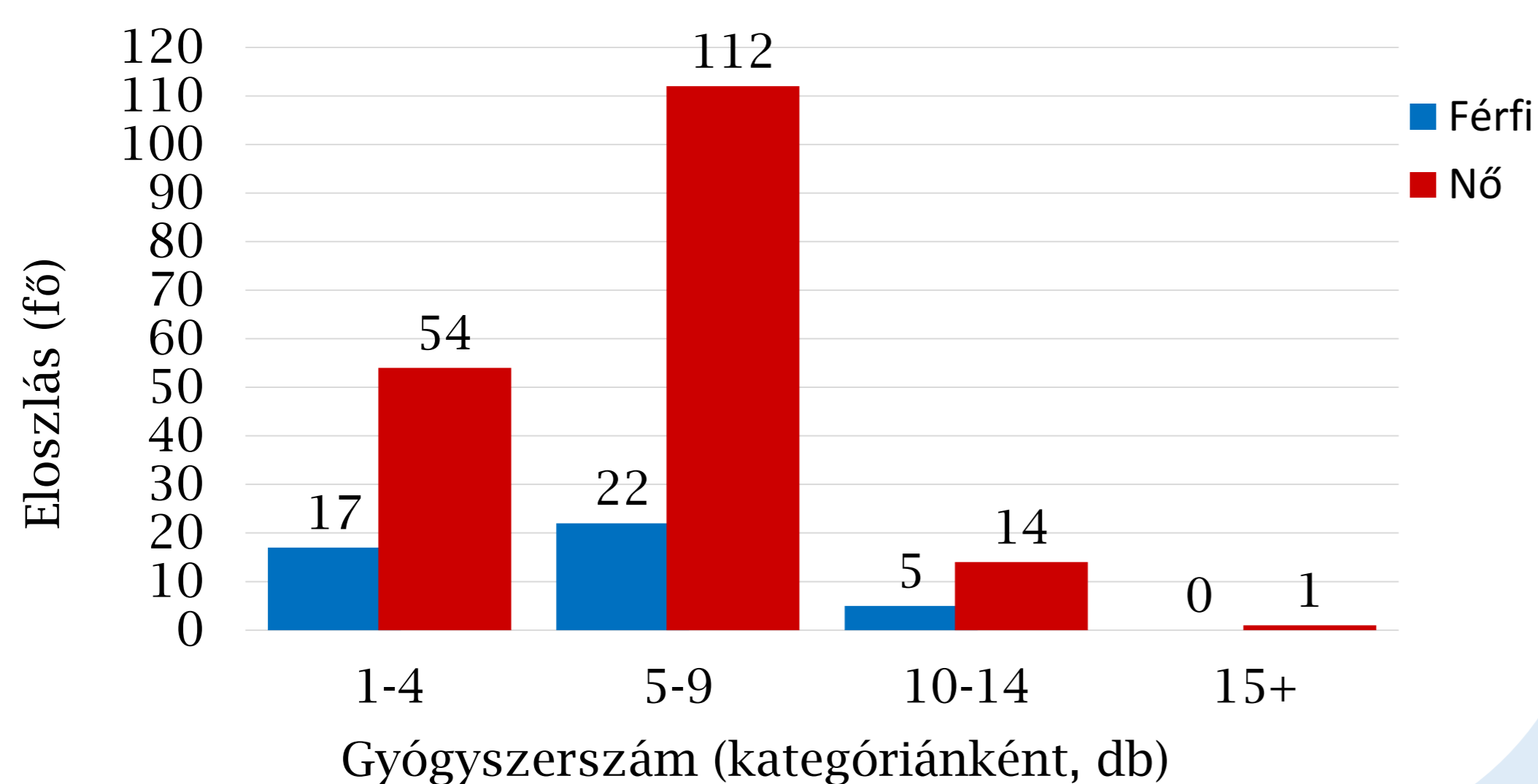
Polifarmácia

- A betegeknek előírt összes krónikus gyógyszer átlagos száma 5,9 (SD±2,6) volt, a nemek és életkor tekintetében szignifikáns különbség e tekintetben nem tapasztalható. A polifarmácia aránya átlagosan **72%-ot** ért el (férfiak 63,6%, nők 74%).

Polifarmácia - összesen

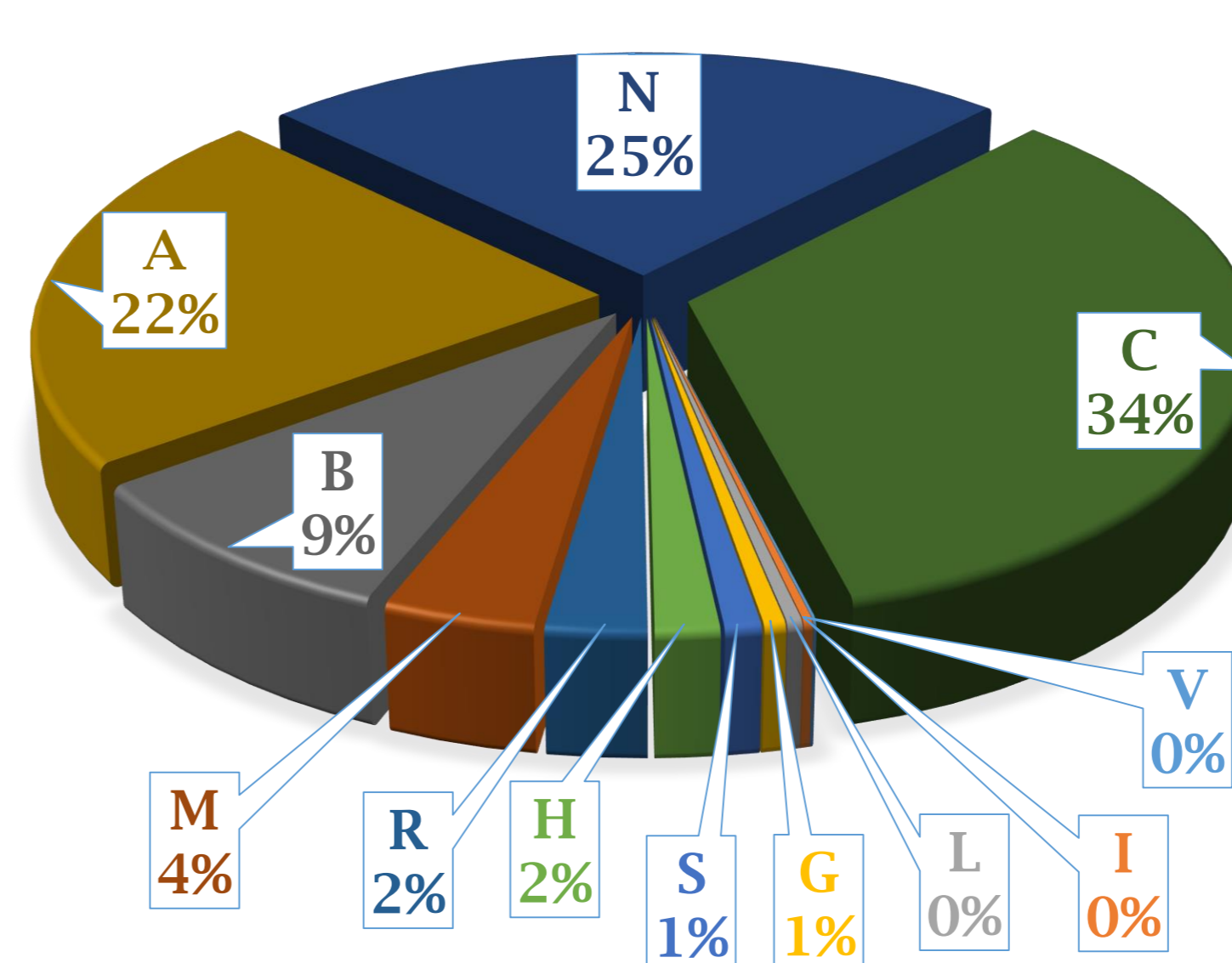

Krónikus gyógyszerek száma

Leggyakoribb EU(7)-PIM hatóanyagok

ATC FŐCSOPORTOK ARÁNYA

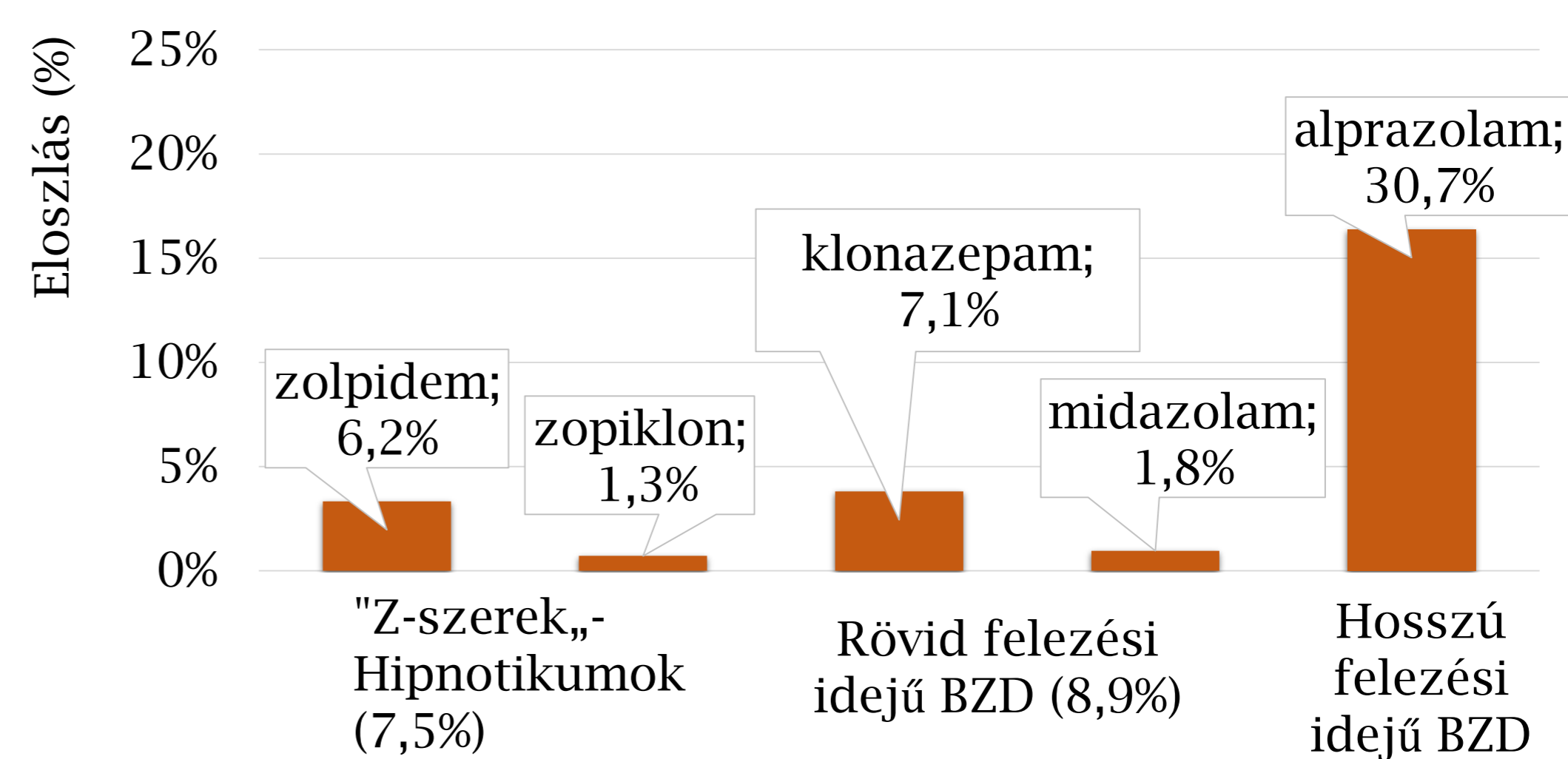
- A betegeknek előírt leggyakrabban alkalmazott krónikus gyógyszerek a kardiovaszkuláris rendszer (C 34%), központi idegrendszer (N 25%), és tápcsatorna-és anyagcsere (A 22%) ATC szerinti csoportba tartoztak.

- Összesen 46 féle potenciálisan nem megfelelő hatóanyag szerepelt az EU(7)-PIM listán. Ez a teljes gyógyszereloszlásnak a 31,9 %-a. Legalább egy kockázatos hatóanyag 67 beteg gyógyszerelésében szerepelt a 225 főből, ebből 53-an 65 évnél idősebbek.

EU(7)-PIM lista	ATC kód	Eloszlás (%) (hatóanyag/betegszám)
1. Pantoprazol	A02BC02	40,4
2. Alprazolam	N05BA12	30,7
3. Famotidin	A02BA03	21,78
4. Tramadol	N02AX02	10,22

- Az **anxiolitikus - szedatohipnotikus** hatású hatóanyagok jelentős hányadát tette ki az osztályon alkalmazott potenciálisan veszélyes gyógyszereknek: összesen 106 alkalommal fordult elő.

Az EU(7)-PIM listán szereplő anxiolitikumok-szedatohipnotikumok eloszlása

Intervenció

A vizsgálati időszakban 59 pantoprazolt alkalmazó betegből 5-en emelt dózisban, azaz 80 mg-ot szedett naponta. A gyógyszer szedésének indikációja 4 esetben nem volt feltüntetve, 1 esetben GERD szerepelt a dokumentumokban. Gyógyszerész javaslatára napi egyszeri 40 mg-os csökkentés történt. Az intervenció elfogadásra került, a betegek 3 hónapos követése során az intervenció fenn maradt. További dózis csökkentés nem történt.

DISZKUSSZIÓ

Az eredmények jól mutatják, hogy magas életkorban a polifarmácia és az ezzel összefüggő krónikusan szedett gyógyszeres szám jelentős. A geriátriai gyógyszerészi gondozás fontos segítő eszköze a PIM listák szerinti gyógyszeres anamnézis áttekintése, felülvizsgálata. Kiegészítve a krónikus belgyógyászaton bevezetett klinikai gyógyszerészi szolgálattal lehetővé tette a beteg felvétele utáni kockázatos hatóanyagok azonnali kiszűrését. Az egyik általunk feltárt potenciális rizikót hordozó hatóanyagcsoport a protonpumpagátlók, melyek hosszú távú mellékhatásai rizikóját gyógyszerészi intervencióknak köszönhetően csökkentettük. A továbbiakban az intézményben készülő „deprescribing” irányelv alkalmazása, valamint a további potenciálisan nem megfelelő szereket alkalmazó betegek terápiájának felülvizsgálata szükséges.